

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

tel: 07 373 05 85, 051 687 817
E-pošta: anja.mezan@kgzs-zavodnm.si
Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Novo mesto, 23.7.2021

Zmanjšanje emisij plinov in neprijetnih vonjav na prašičerejskih kmetijah

Širjenje neprijetnih vonjav iz prašičerejske proizvodnje je v veliki meri odvisno od tehnologije reje, lege objekta z rejo živali in skladiščnih kapacitet za živinska gnojila ter meteoroloških parametrov glede prevladujoče smeri vetra. Z zasaditvijo dreves okrog objektov z rejo prašičev znatno zmanjšamo širjenje neprijetnih vonjav na širšo okolico. Med drugim drevesa v spomladansko - poletnem obdobju senčijo objekte in s tem preprečijo neposredno segrevanje hleva, kar je s stališča dobrobiti prašičev zelo pomembno, prav tako pa drevesa preusmerjajo gibanje vetra, zelinje pa deluje tudi kot vegetativni filter. Prevelika gostota naselitve živali oziroma prenaseljenost v hlevu negativno vpliva na kvaliteto zraka, zdravje živali in dobro počutje prašičev. Vzdržujte in izboljšujte higieno v hlevu. Dnevno čiščenje hleva in hlevske opreme ter uvedba sistem reje »vse noter-vse ven« znatno zmanjša širjenje vonjav. Med turnusi izvajajte temeljito čiščenje in razkuževanje kotcev in opreme. Na zmanjšanje širjenja neprijetnih vonjav vpliva tudi ukrep, ki pripomore, da prašiči blatijo na točno določenem mestu v hlevu. Ta ukrep je bolj značilen za odprte hleve »PIG PORT«. Namreč etološka značilnost prašičev je, da blatijo v svetlejšem delu hleva, v tem primeru v izpustu. Kjer poteka reja prašičev na rešetkah, svetujemo tudi pogostejše praznjenje kanalov pod rešetkami. Uporaba ventilatorjev v zaprtih hlevih zmanjšuje neprijetne vonjave, koncentracijo amonijaka v zraku in pozitivno vpliva na relativno vlažnost zraka. Na obstoječih hlevskih ventilatorjih je potrebno opravljati redno vzdrževalne posege in čiščenje. Optimiziranje krmnega obroka in vodeno krmljenje prašičev - svetujemo več fazo nadzorovano pitanje z uporabo krme z zmanjšano vrednostjo dušika in fosforja ter po potrebi uporabo encimov in sintetičnih aminokislin. Pri načrtovanju krmnega obroka je potrebno upoštevati aminokislinsko sestavo beljakovin. S pravilnim razmerjem ogljikovih hidratov in beljakovin ter dodatkom vlaknine dosežemo manjše izločanje amonijaka in neprijetnih vonjav pri prašičih v pitanju. Skladiščni prostori za živinska gnojila morajo biti tako veliki, da zadostujejo za skladiščenje živinskih gnojil v času, ko je njihova uporaba prepovedana ali onemogočena, njihova zmogljivost mora zadoščati za najmanj 6 mesecev. Izdelani morajo biti tako, da preprečujejo izlivanje, izpiranje ali odtekanje izcedkov v površinske ali podzemne vode ali okolje. Prezračevanje gnojevke je najučinkovitejši ukrep, ki zmanjšuje neprijetne vonjave v okolje. Pri tem je pomembno, da se izvaja prezračevanje redno in dosledno. Če je gnojevka prezračena premalo, se lahko smrad poveča, če pa je prezračena preveč, se povečajo izpusti amonijaka in drugih dušikovih plinov. Največ smradu nastane v času razvoza živinskih gnojil. Ko gnojimo v bližini naselij upoštevamo smer vetra in gnojimo takrat, ko veter piha stran od naselja in ne gnojimo ob večerih in ob koncu tedna, ko so prebivalci naselja doma. Gnojenje izvajajmo v skladu s potrebami rastlin, rastline gnojimo ob pravem času, z ustreznim gnojilom in odmerkom dušika ter na ustrezen način. Svetujemo hitro zadelava živinskih gnojil v tla in po možnosti uporabo cistern za injiciranje gnojevke. Za hitrejše zorenje gnojevke se uporabljajo različni preparati. Z dodajanjem preparatov v gnojevko ne samo, da pospešimo zorenje gnojevke, temveč tudi vplivamo na samo higieno v hlevu, zmanjša se populacija muh in patogenih mikroorganizmov in zmanjšamo smrad. Ob redni uporabi preparatov za gnojevko in gnojnico je vonj, ki nastaja manj agresiven in intenziven in hitreje izgine.

KGZS – Zavod NM
Anja Mežan, specialist za živinorejo
Stane Glač, terenski kmetijski svetovalec